

Maatilakin on nykyään yritys

Wilma ja Unto Harmoisien navetassa on toista sataa lehmää ja yhtä paljon nuorta karjaa.

MARJATTA PULKKINEN

Aamupäivä Rakkineen tilan navetassa Kiuruveden Rapakkojoella on leppoisaa. Toista sataa lehmää ja saman verran nuorta karjaa – vasikoita ja hiehoja – syö ja nukkuu.

Lehmistä kukin vuorolaan käväisee robotin lypsettävänä, viipyy paikalla 7–8 minuuttia ja tekee sen jälkeen tilaa seuraavalle. Rytmi on sama päivällä ja yöllä.

– Jokainen käy lypsettävänä kolme kertaa vuorokaudessa ja täysin omassa tahdissaan. Siinä mielessä robotti on hyvin eläinystävällinen, **Wilma Harmainen** (44) selvittää.

Harmoiset ovat Rakkineessa neljäs sukupolvi. **Unto Harmainen** (47) elämä kiinnittyi kotitilalle, kun hänen isänsä menehtyi munuaisen siirtoon pojan ollessa 18-vuotias.

– Silloin tuntui kieltämättä katkeralle, mutta siitä lähdettiin äidin ja kolmen sisaren kanssa eteenpäin.

Vuosi oli 1980. Neljä vuotta myöhemmin nuori mies tapasi Interrailmatkallaan Hollannissa Wilma van der Lindenin. Häät pidettiin Kiuruvedellä 1989, jonka jälkeen nuori pari ryhtyi kehittämään tilaa voimakkaasti.

– Ihmeenähän sitä pidettiin. EU oli ovella ja maatalous viranomaistenkin mielestä laskevan aurinگون ala, Unto Harmainen muistelee.

– **Unto on ollut aina** oman tiensä kulkija, Wilma-vaimo puuttuu puheeseen.

Hänellä itsellään on valtiotieteen lisensiaatin tutkintoa vastaava koulutus, mutta ensimmäisen lapsen syntymä voimisti halua olla kotona. Se taas vahvisti pariskunnan päätöstä keskittyä maatalouteen.

Harmoisilla on edelleen vahva tunne, että ”tälle tielle lähdettiin yhdessä”.

– Yhdessä olemme vahvoja. Täydennämme toisiamme ja sen vuoksi hallitsemme asioita aika laajasti. Kummallakin on omat vastuunsa, mutta keskustelemme paljon, Unto Harmainen kuvailee.

Kun tilaa ryhdyttiin kehittämään, tavoitteena oli parantaa elämisen laatua. Lypsyrobotin ansiosta voitiin palkata vakituinen työntekijä, mikä myös toi kaivattua joustavuutta työhön ja työaikoihin.

– Toisten onnistumiset ovat synnyttäneet positivistista virettä ja itse kukin on uskaltanut investoida. Tämä on ollut tarttuva tauti, Harmoiset selittävät kiuruvetisten intoa laajentaa tilojen ja karjojen kokoa.

Rakkineen tila Rytkyn järven rannalla on nyt

”Tälle tielle lähdettiin yhdessä.”

Harmoiset ovat tottuneet pitämään yhtä. – Kun Wilma on poissa, puolet on poissa, Unto Harmainen tunnustaa.

Rakkineen maatalo

- peltoa 1980-luvun alussa noin 20 hehtaaria
- tällä hetkellä viljeltyä noin 100 hehtaaria, kaikki nurmella
- kokonaispinta-ala noin 200 hehtaaria
- noin sata lypsylehmää, saman verran nuorta karjaa
- kaksi lypsyrobotia
- navettaa laajennettu kolmeen otteeseen, viimeksi vuonna 2005
- oma hakelämpökeskus valmistui 2009
- konehallissa huolletaan tilan kaikki koneet
- yrittäjäpariskunnan lisäksi yksi vakituinen työntekijä, sesonkiaikoina apuna perheen viisi poikaa
- rakennusvuosina tila työllistänyt parhaimmillaan puolenkymmentä henkilöä
- osa lietteen levityksestä ja säilörehun teosta ulkoistettu
- viljaa ei viljellä, vaan ostetaan täysrehu

Ison karjan kanssa riittää koko ajan suunniteltavaa, Wilma ja Unto Harmainen tietävät. Tilaa on pitänyt kasvattaa paitsi EU-säännösten

paikallisen mittapuun mukaan keskivertoa isompi, mutta Harmoiset korostavat tilakoon olevan jokaisen oma valinta. Viidelläkymmenellä lehmällä ja peltohehtaarilla voi tulla toimeen yhtä lailla kuin sadalla.

EU auttoi Harmoisten mielestä siinä, että maatiloja kohdellaan Suomessa nyt yrityksinä.

– Vielä kymmenen vuotta sitten ei kehdannut sanoa olevansa maatilalla töissä, Wilma Harmainen naurahtaa.

– Kiuruvesikin voi nyt tarjota jotain sellaista, mistä muualla Suomessa ja maailmassa on puute, Unto Harmainen jatkaa. Hän tarkoittaa ruokaa ja bioenergiaa.

– Tärkeää on saada jatkojalostusta, ensimmäisen kauden kaupunginvaltuutettu suunnittelee.

Bioenergian hän laittaisi koko maassa ”erityis-suojelukseen”. Kaikki pelloilla kasvatettu saisi jäädä ihmisten ja eläinten ruuaksi, mutta puu olisi hyvä kaasun lähde. Samoin lanta, joka nähdään nyt pelkkänä ongelmana.

Kissakaverukset pääsivät herkkuttelemaan lämpimällä lehmänmaidolla.

Kiuruveden maatalous

- maidon tuotannossa Suomen kakkonen (ennen Kokkolan kuntaliitosta ykkönen) ja naudanlihan tuotannossa ykkönen
- noin 480 maatilaa
- vuonna 2008 tuotettiin maitoa 44,4 miljoonaa litraa 204 tilalla
- tiloilla yhteensä 12 lypsyrobotia
- naudanlihaa tuotettiin 1,8 miljoonaa kiloa
- peltoa viljelyksessä 22 100 hehtaaria
- luomutuotannossa 47 tilaa ja noin 2 500 hehtaaria
- paikkakunnalla Suomen suurin yksityinen siemenpakkaamo
- EU:n ja kansallisia maataloustukia maksettiin vuonna 2008 noin 20,5 miljoonaa euroa
- kaupungin palkkalisioilla noin 73 kuukausipalkkaista maatalouslommittajaa, ostopalveluyrittäjiä 10
- maatalouslihteerin lisäksi maaseutuasiain, jolla maaseudun kehittämisasiat (maaseutuyrittäminen, maatalouden jatkojalostus sekä kylä- ja hanketoiminta)